

Geïntegreerde duurzame bestrijding van varroamijt bij honingbijen

Thema: Effectief en duurzaam middelenpakket

BO-06-004 2.4.9

Uitgangspunt

- De mijt *Varroa destructor* is wereldwijd de grootste bedreiging van de honingbij. Omdat honingbijen vanwege de bestuiving een essentieel onderdeel vormen van biologische en geïntegreerde teeltsystemen (fruitteelt, glastuinbouw, groene ruimte enz.) zijn de tegen varroa ingezette diergeneesmiddelen onderdeel van deze teeltsystemen.
- Het doel van het project is het ontwikkelen van een goede strategie om de varroamijt op een duurzame wijze te bestrijden en deze te introduceren en te implementeren in de praktijk.

Onderzoek

- Welke externe factoren beïnvloeden de bestrijding:
  - effect van vroeg of laat bestrijden op winterbijen,
  - effect van pollenvoorziening,
  - effect van methode van imkeren.
- Zoektocht naar biologische bestrijdingsmiddelen.
- Resistentie van bijen tegen mijten.

Bijenpop met varroamijten.

Resultaten

- Door het merken van bijen kan worden vastgesteld dat in gezonde volken de meeste winterbijen gevormd worden tussen half september en half oktober, in met varroamijt besmette volken is dat later.
- Slechts enkele bijen uit een geïnfecteerd volk overleven de winter, wat resulteert in een wintersterfte van 67% en hele kleine volken in het voorjaar.
- In het najaar moet de varroamijt bestreden worden voordat de winterbijen gaan verpoppen.
- De tot nu toe geteste bacteriën lijken niet geschikt als biologische bestrijders van varroamijt.

De praktijk

- Er worden lezingen gegeven voor groepen imkers waarbij
  - het juiste gebruik van milieuvriendelijke middelen wordt uitgelegd,
  - de randvoorwaarden voor een goede bestrijding worden aangegeven.

Bijen worden gemerkt en na de winter worden de overlevende bijen geteld.

Lonne Gerritsen, Bram Cornelissen, Jeroen Donders, Sjef van der Steen & Tjeerd Blacquièrre

Contact: Lonne Gerritsen
Praktijkonderzoek Plant & Omgeving
Postbus 69, 6700 AB Wageningen
T 0317 47 84 80 - F 0317 - 47 84 84
infobijen.ppo@wur.nl - www.ppo.wur.nl - www.varroa.wur.nl

Dit project is onderdeel van BO-programma
Plantgezondheid van het Ministerie van LNV